Pentru sărbătorirea P. S. S. episcopului Dionisie

Cu ocazia împlinirei vrâstei de 70 ani

Ismail, 3 Noembrie

In ziua de 15 Noembrie, P. S. S. Episcop Dionisie al Cetății Albe-Ismail, împlinind vârsta de 70 de ani, clerul din întreaga eparhie a luat frumoasa inițiativă de a sărbători cu tot fastul pe înaltul chirirh.

Cu ocazia acestei aniversări, P. S. S. Dionisie împlinește 55 ani de monahism și 20 ani de episcopat, fiind ales arhiereu al Ismailului la 22 Iulie 1918 în urma meritelor excepționale pe terenul național și bisricesc.

La această sărbătorire vor lua parte P. S. S. Episcop Efrem al Chișinăului, P.S. S. Tit al Bălților, ceilalți chiriarhi din țară, protopopii din eparhie, 10 misionari cercuali, preoții din întreaga eparhie, reprezentanții autorităților civile și militare și diverse personalități din țară. In ajunul sărbătorirei, în Catedrala episcopală se oficia de chiriarhii Basarabiei o privighere, iar în ziua de 15 Noembrie un Te-Deum.

In saloanele Cazinoului comercial se va servi un banchet în onoarea sărbătoritului.

O acțiune cu cântec a comunității romano-catolice din Arad

Cum se pregătește o mistificare

Arad, 4 Noembrie

In rândurile conducătorilor din fruntea comunității romano-catolice din localitate a început o acțiune cu scopul de a interveni pe toate căile posibile și imposibile pentru a obține dreptul de publicitate pe seama liceului particular pe care această comunitate îl întreține în Arad. Acțiunea este normală și firească, poate chiar necesară pentru prestigiul ungurilor, dar numai până aci, deoarece acordarea dreptului de publicitate pe seama liceului particular romano-catolic, este, în fond, inoperantă. Aceasta, în primul rând pentru că în locul celor 50—60 elevi ce frecventează acum liceul particular romano-catolic, de unde pleacă numai cu puține și absolut insuficiente cunoștințe de limba română și alături de aceasta și din celelalte materii predate în românește, — liceul ar fi frecventat de un număr care în cel mai bun caz ar fi dublul efectivului actual de elevi, cari ar fi tot așa de neîndestulător pregătiți. In al doilea rând, acordarea dreptului de publicitate pe seama liceului particular al comunității romano-catolice, n'ar avea nici un efect în masei mari ale maghiarilor de aici, deoarece aceștia, din viața de toate zilele — în care adeseori au avut de întâmpinat chiar șiretenia conaționalilor, cari cunoșteau limba română—s'au convins că închiderea în cadrul strâmt al limbei maghiare și atitudinea absolut defractară față de limba română, nu le aduce decât pagube, au renunțat, cu bună voe la școlile ungurești și la binefacerile liceului romano-catolic, căutându-și adăpost în zidurile școlilor Statului. Este adevărat că la emigrarea elevilor dela liceul romano-catolic, au contribuit în mare număr taxele școlare exagerate ce li s'a pretins pentru frecventarea școlii.

Toate cele înșirate mai sus sunt cunoscute — foarte bine — de către comunitatea rom.-cat. din Arad, care știe că lupta pornită pentru reînvierea liceului romano-catolic este grea pentru că trebue dusă pe două fronturi: împotriva împotriva propriilor credincioși cari refuză încărcarea lor cu alte sarcini peste cele existente și împotriva autorităților școlare românești cari văzând lipsa de elevi și cea a oricărei rațiuni de existență a acestei școli, nu a au acordat — și probabil nu vor acorda nici de aci înainte — atât de mult cerutul drept de publicitate.

Anunțând că în acțiunea pornită pentru ca liceul romano-catolic să-și redobândească dreptul de publicitate, au făcut un apel către credincioși ca Duminica înainte de amiazi când intră la servicile religioase, să semneze listele depuse la intrarea fiecărei biserici. Listele acestea, cu semnături, adunate dela toate bisericile romano-catolice de pe teritoriul orașului, vor fi adunate și anexate la memoriul ce va înaintat privitor la liceul romano-catolic. Sistemul este ingenios pentru că nici 5 la sută din populația ungurească și romano-catolică din Arad nu are interesul să ceară drept de publicitate pe seama liceului din str. Calvin. Restul populației va semna pentru că așa i se va spune de către cantor sau de către preotul respectiv. Evident că în felul acesta semnăturile adunate vor fi foarte numeroase, dar cu atât mai inoperante.

Dar adunarea semnăturilor, așa în stil mare cum este proectată, poate să mai aibe și o altă urmare. De unde știm noi și de unde știe poliția de siguranță sau acei cari au inouviințat procedeul că că aceste semnături nu vor fi prezentate în fața vreunei comisii internaționale cu cea dela Muenchen pentru a sprijini prin inconștiența lor pretențiile absurde ale latifundiarilor din câmpia Tisei? Suntem într'o epocă, în care toate măsurile de siguranță și prevedere trebuesc luate.

O dovadă că adunarea semnăturilor prin bisericile romano catolice din Arad nu e lucru curat este faptul că la celelalte biserici — reformate și calvine — cari numără suficienți credincioși unguri, nu se face nici un fel de lucru asemănător deși în fond, el ar fi îndreptățit să aibe exact aceleași nevoi de liceu unguresc ca și cei catolici..

Am grupat în această corespondență, nu în ordinea cuvenită, o seamă de lucruri și fapte din trecut și prezent, cari trebue să impună o deosebită grijă față de acțiunile conducerii comunității romano-catolice din Arad, bine cunoscută de altfel organelor noastre de siguranță. Cum însă catolic = romano! — lucrează aproape totdeauna prin alte mijloace decât cele naturale autorităților nu trebuesc lăsate singure ci ajutate de către opinia publică românească prin semnalizarea oricăror cutidațenii sau fapte cu caracter cutidat — ca să nu zicem suspect — din partea călugărilor papistași din Arad.

Noi ne-am făcut datoria semnalând aceste lucruri, rămâne ca autoritățile să examineze situația. Dar să facă lucrul acesta prin prisma realităților românești și, mai cu seamă, **actuale**...

Un stâlp al românismului dela Arad

Opera românească a P. S. Sale episcopul Andrei Magieru. — Fortificarea morală a graniței de vest

Vizita unui distins oaspe străin la Arad. 1) P. S. Sa episcopul Harold de Gibraltar. 2) P. S. Sa episcopul Nicolae Magieru.

Arad, 4 Noembrie

Putem afirma, fără nici o teamă de a fi desmințiți, că singura instituțiune de pe granița de vest a țării, care a continuat să facă o operă românească sistematică și continuă a fost biserica românească. Autoritatea noastră de stat nu a avut și nu are nici astăzi o politică organizată de întărire a elementului românesc de pe graniță. Ceeace s'a făcut, este doar frontul inițiativei personale și mai ales a muncii desinteresate și inimoase a unor intelectuali localnici, cari au căutat să înlocuiască lipsa inițiativei din partea statului.

Providența a făcut ca la granița să avem doi episcopi, a căror râvnă și însuflețire românească nu o putem elogia în deajuns. Este vorba despre P. S. Sa espiscopul Andrei Magieru dela Arad și Nicolae Popovici dela Oradea.

Orice inițiativă românească s'a luat la graniță, orice nevoie s'a simțit în regiunea aceasta îndepărtată a țării, cei doi arhierei au fost mereu de față, fie cu sfatul lor înțelept, fie cu munca lor și foarte adeseori cu sacrificiul lor material personal. Iată de ce, putem afirma cu hotărire, că soarta românismului se găsește aci în mâini sigure.

Cei doi arhierei sunt nu numai conducători sufletești ai românilor dela graniță, dar sunt în acelaș timp personalități de mare valoare intelectuală, cu întinse legături în străinătateă ei fiind în același timp cei mai buni propagandiști ai cauzei noastre naționale peste hotare.

Am avut ocaziunea să urmărim pe cei doi episcopi la congresele internaționale, departe, în țări străine, unde cuvântenia și vorba lor așezată, dar hotărîtă și făcut mari servicii cauzei românești. Și am avut în acelaș timp prilejul să vedem pe P. S. Sa episcopul Nicolae Magieru al Aradului, primind distinși oaspeți străini, mai cu seamă din Anglia, cari s'au interesat de aproape de stările dela granița de vest a țării noastre.

Este suficient să ne referim la vizita pe care nu de mult a făcut-o țării noastre P. S. Sa episcopul Harold de Gibraltar, acest arhiereu englez cu multă trecere în Anglia, invitat la Arad de P. S. Sa episcopul Nicolae Magieru.

Intovărășit de episcopul nostru, arhiereul englez a vizitat mai multe comune dela graniță, unde s'a convins personal nu numai de caracterul etnic curat românesc al regiunii, dar și de spritul național care stăpânește această parte a țării.

Făcând o vizită P. S. Sale episcopul Andrei Magieru, l-am găsit în camera sa de lucru, între cărți și publicațiuni engleze, ca pe un intelectual adevărat, preocupat nu numai de chestiunea bisericei pe care este chemat a o păstori, dar și de toate problemele cu caracter național cari frământă lumea românească dela graniță.

Desigur Aradul este un centru în care viața românească nu este de dată recentă. Datele statistice vechi, pe cari ni le înfățișează mai multe lucrări ale părintelui Ciuhandru dela episcopia Aradului ne dovedesc că acum două sute de ani în acest oraș majoritatea populației era românească. Până și numărul germanilor era mai mare decât acela al maghiarilor, cari s'au strecurat aci cu încetul, în cursul veacurilor, fără a fi putut schimba însă structura orașului, care rămâne caracterizată adânc de prezența populației românești bâștinașe.

Dar dacă în trecut am avut aci mari figuri românești, a căror amintire stăruește încă printre noi, atât mai mult sunt necesari astăzi marii conducători providențiali. Ori P. S. Sa episcopul Andrei Magieru este unul dintre aceștia.

Nu de mult lumea românească din această parte a țării a luat inițiativa ridicării unui monument în amintirea martirilor românismului din timpul Unirii. La serbările impunătoare, Liga Antirevizionistă dela Arad, în fruntea căreia se găsește inimosul avocat Aron Petruțiu, a avut un animator și sprijin de cel mai mare preț în persoana episcopului Andrei.

Acum lumea românească din Arad a luat o nouă și frumoasă inițiativă de a ridica trei busturi pentru Rusu Sirianu, Mircea Stănescu și Gheorghe Popa, figuri luminoase ale Aradului românesc de altă dată. Comitetul de inițiativă are în frunte și de data aceasta pe P. S. Sa episcopul Magieru. Busturile au fost executate de talentatul sculptor ardelean Radu Moga dela Brad. Desvelirea lor poate se va face la 1 Decembrie când Aradul va organiza mari serbări, comemorând în cadre impunătoare cei 20 de ani dela Unire și când se vor decora 6000 de foști voluntari din războiul pentru întregirea neamului.

Desigur, un arhiereu atât de strâns legat sufletește de toate problemele locale, sprijinitor a tot ce este românesc, în mod explicabil se bucură de o dragoste nemărginită și de o mare autoritate în fața credincioșilor săi. Incepând cu vechea gardă, reprezentantă prin românul neînfricat, dr. Ioan Suciu, care la frumoasa sa vârstă de 86 ani are acelaș suflet înțelegător și entuziast pentru toate problemele românești, până la tânăra gardă românească, toți sunt grupați în jurul Vlădicei.

P. S. Sa episcopul are cuvinte frumoase despre această colaborare și unire românească, atât de necesară la graniță, dar și unele cuvinte de critică la adresa acelora, cari pun chestiuni confesionale în fața problemelor naționale. Căci, din nenorocire, se întâmplă și așa ceva, tocmai aci, la frontiera de vest a țării.

P. S. Sa ne cere să insistăm asupra unui lucru: românii dela graniță își cunosc datoria față de neam, dar nu trebue să fie lăsați să se simtă părăsiți. Mai mult ca oricând este necesar să simtă alături de ei întreaga suflare românească a țării. Mai mult ca oricând se impune a se da toată atențiunea problemelor românești dela granița de vest. Interesul oficialității noastre, manifestat cât mai efectiv pentru această regiune va face minuni, ridicând moralul populației românești, făcându-o și mai dârză și încrezătoare în forțele vii ale neamului.

In momentul când dincolo de hotarele țării noastre se face tot posibilul pentru a se crea în țara noastră o atmosferă defetistă, trebue să știm prin ce metode să răspundem propagandei fățișe și subterane a dușmanilor noștri.

Fortificarea morală a granitei dela vest nu este un cuvânt oarecare, ci este o necesitate națională. Românii din această parte a țării trebue să știe că nu sunt singuri și că alături de ei bat toate inimile românești de pe întreg cuprinsul acestei țări, până în colțurile cele mai îndepărtate.

AUREL GOCIMAN

S'a recunoscut dreptul de publicitate al Academiei de arte frumoase din Timișoara

Timișoara, 5 Noembrie

Printr'o deciziune recentă, ministerul educației naționale a recunoscut Academiei de arte frumoase din localitate, dreptul de publicitate, urmând a funcționa extrabugetar și în condițiunile avute până în anul 1935, pe baza unei deciziuni din anul 1930.

Acest lucru înseamnă că Academia de arte frumoase din Timișoara este egală cu cele două academii din București și Iași, cu deosebirea că bugetul ei nu este suportat de stat, ci de autoritățile locale.

Prin această deciziune ministerială se pune capăt unei stări de lucruri dăunătoare prestigiului acestei școale, care deși susținută cu mari sacrificii de municipiul nostru, n'avea drept de publicitate.

Meritul acestei recunoașteri oficiale revine în primul rând d-lor dr. Al. Marta rezident regal și dr. Gh. Ciupe secretar general, cari au insistat atât prin rapoarte scrise, cât și telegrafic, pentru obținerea acestei recunoașteri, apoi d-lui dr. Ioachim Miloia șeful serviciului cultural al municipiului, care a știut să dea tot concursul și să stimuleze municipalitatea în sprijinirea acestei școale superioare bănățene.

Prin actul recunoașterii dreptului de publicitate al acestei Academii, ținutul a realizat prima sa înfăptuire de ordin cultural, dând în același timp și o satisfacție meritată Banatului.

Expoziția C. E. C.-ului la Timișoara

Timișoara, 5 Noembrie

Am anunțat că în localitate s'a inaugurat o expoziție a CEC-ului, care va fi deschisă până la 15 crt., fiind vizitată zilnic de un numeros public, majoritatea elevi de școli, însoțiti de profesori.

Se știe că CEC-ul a hotărât să acorde livrete de economii, cu depuneri blocate până la majorat, tuturor copiilor născuți în ziua de 31 Octombrie, ziua internațională a economiei, în cele zece capitale de ținuturi.

La Timișoara vor beneficia de aceste favoruri acordate de CEC, următorii copii, născuți în această zi: Raluca lt. Iancu Sărăteanu, Dănilă Armin Cooș, Wilhelmina A. Georg, Eduard D. Goldștein și Roza Solomon, pe numele cărora CEC-ul va elibera libretele dăruite.

Expoziția dela Timișoara este condusă de d-nii dr. Epaminonda Lucaci directorul secției de propagandă și Vasile Turcu-lescu referent în direcțiunea centrală.

Comemorarea lui Octavian Goga la Timișoara

5 Noembrie

In seara zilei de 10 crt., cu ocaziunea inaugurării stagiunei teatrale cu piesa „Meșterul Manole" de Octavian Goga se va face pe scena teatrului comunal și comemorarea marelui nostru bard național.

Cu acest prilej d. Victor Papilian directorul teatrului Național din Cluj, care susține cea mai mare parte a repertoriului teatrului ținutului, va vorbi despre „Octavian Goga", omul și opera sa poetică".

Va fi un prilej binevenit pentru a ne aduce aminte de acest poet național, plecat din rândurile luptătorilor prea de vreme.

Căminul cultural din Berhomet pe Siret-Bucovina

In frumoasa comună Berhomet p. S., una din cele mai vechi așezări românești de pe aceste plaiuri, a luat ființă din inițiativa unor tineri învățători un cămin cultural sub auspiciile Fundației Culturale Regale „Principele Carol", cu numele de „V. Alecsandri". Scopul prim al acestui cămin, este de a lupta pentru a readuce la făgașul românismului curat pe toți cei ce au nume cu așa frumoasă resonanță românească precum: Bujor, Mândrisor, Acrișor, Birnic, Prepeliță, Cârmaci, etc. și cărora prin vitregia vremurilor și nepăsarea celor trimiși să activeze pentru românism, li s'a falsificat complet conștiința națională de către iredentiștii ucraineni tolerați, încât s'a ajuns ca și azi președintele Casei ucrainene să fie un răzeș cu numele de Ilie Bujor.

Procedându-se la alegerea sfatului, au fost aleși prin aclamații următorii: președinte de onoare boierul român Gh. Vasilco, președ. activ Otto Matias primarul comunei, vice-președinți d-rul N. Vlad și șeful gării Andrei Filianovici, director d. Lazăr Cilievci înv., casier d. Victor Culescu perceptor, secretar d. Dumitru Constanda înv., bibliotecar d. Dumitru Govoreanu, iar conducător al secțiilor muzicale și teatrale înv. Mina Pavel. Cenzori au fost aleși d-nii A. Starcevschi notar, G. Pătrășcanu dir. of. post. și Gh. Cojocaru înv.

Conducătorii secțiilor pentru cultura sufletului și mintii, împreună cu membrii Sfatului, vor lupta din toate puterile și prin toate mijloacele ca să trezească adevărata conștiință națională și să adune la un loc pe toți cei înstrăinați.

Sfatul Căminului a expediat telegrame omagiale M. S. Regelui Carol II-lea, d-lui prof. dr. Gusti și d-lui prof. Alexianu rezident regal.

Impresionanta sinucidere a unui șomer

Satu-Mare, 4 Noembrie

Eri dimineață, o nouă sinucidere s'a înregistrat în localitate.

Muncitorul șomer Francisc Kovacs, în vârstă de 55 ani, domiciliat în timpul din urmă în str. General Cristescu 3, a fost găsit spânzurat într'o șură a convictului romano-catolic din str. Cuza-Vodă.

Cadavrul a fost descoperit de vizitiul convictului, care se dusese în șură după fân.

La fața locului a venit comisarul de serviciu Romulus Pop, însoțit de medicul legist.

Din actele găsite în buzunarul sinucigașului — un act de paupertate și o dovadă de la azilul de bătrâni, — i s'a stabilit identitatea, constatându-se că ieșise din spital unde zăcuse de o boală de stomac.

Cum n'avea pe nimeni, iar boala revenindu-i, n'a mai putut lucra.

Zilele trecute el a fost văzut de un elev prin curtea convictului. Se crede că atunci se adăpostea în șură, dormind pe fân, până eri noapte, când disperat și-a pus capăt vieții.

E de notat un amănunt zguduitor: El și-a legat sfoara de gât, agățând-o de o grindă și apoi a îngenunchiat, lăsând ca greutatea corpului să strângă cât mai puternic lațul în jurul gâtului. Așa a și fost găsit dimineața de vizitiu, adică îngenunchiat.

Parchetul a autorizat înmormântarea.

UN MECANIC CARE VREA SĂ DEVIE AVOCAT

Satu-Mare, 4 Noembrie

Un caz care ese cu totul din comun, s'a petrecut zilele acestea în localitate.

Secretariatul baroului avocațial din Satu-Mare, a primit o cerere de înscriere în barou.

Mecanicul pensionar Andrei Burian, — devenit o celebritate la tribunal prin cele peste 100 procese pe cari le are, — a cerut să fie și el înscris în barou ca avocat.

Cererea sa, care este scrisă pe două coli și jumătate, bătută la mașină, își-o bazează pe considerente foarte originale și anume: Burian arată că „cunoaște toate legile țării, având și o importantă bibliotecă juridică"...

In jurul fiorosului paricid din com. Ghertenis se stabilesc răspunderile

Timișoara, 5 Noembrie

Am arătat, deunăzi, împrejurările în cari a fost asasinat săteanul Toma Spaia din Ghertenis, de servitorul său I. Barany și fiul său în etate de 16 ani, Gh. Spaia.

Indată după descoperirea crimei, au fost arestați cei doi făptuitori, apoi soția victimei, fiica acesteia și cumnatul Brumar. O adevărată tragedie: Toma Spaia ucis, iar membrii familiei arestați, a trebuit ca să se scurgă aproape zece zile, până să se precizeze împrejurările în cari s'a produs crima și să se desvăluie mobilul ei.

FIUL UCIGAȘ

Toma Spaia avea o frumoasă situație materială în Ghertenis, averea cifrându-se în jurul a 30 lanțuri de pământ. Dar pe lângă bogăție, mai avea și darul beției. Spun unii martori că zilnic bea câteva kilograme de vin și țuică.

Din cauza acestei patimi, familia sa trăia în veșnice neînțelegeri. Din cea mai mică neînțelegere se porneau certuri, bătăi și amărăciuni.

Spaia avea doi copii, o fată de 20 ani și un băiat de 16 ani. Fata era în pragul căsătoriei, însă își temea zestrea din cauza patimei de care suferea tatăl ei, iar băiatul la fel, socotindu-se emancipat își făcea calculul părții de avere, care-i revenea.

Magistratul instructor încă n'a ajuns la stabilirea precisă a mobilului crimei, este posibil ca să fie și de ordin material; privind averea lui Spaia, este posibil să fie și de ordin sentimental, fiind motive cari pledează în vinovăția femeii lui, care ar fi avut legături de dragoste cu servitorul.

Fapt este că acum zece zile, Toma Spaia plecând la câmp cu servitorul său I. Barany și fiul Gh. Spaia, după ce au ajuns pe țarină, fiind puțin afumat de băutură s'a culcat pe răzor.

Cei doi tineri s'au apropiat cu toporul și cu trei loviturl-au omorât.

După comiterea fărădelegii au luat cadavrul și l-au dus la marginea pădurei, îmgropându-l în frunze, cu gândul ca peste noapte să-l ducă acasă săl așeze între cai, pentru a simula un accident.

Planul lor a dat greș, deoarece un pădurar a descoperit cadavrul și a anunțat jandarmii.

Copilul susține că el n'a lovit pe tatăl său, păzind doar într'un tufiș să nu apară cineva și privind senin, cum este măcelărit de slugă.

Servitorul susține că amândoi au săvârșit crima.

Cabinetul de instrucție se străduiește prin martorii ce audiază să deslege substratul acestui fioros paricid, stabilind care este mobilul adevărat al crimei.

Noul primar al orașului Orăștie

Orăștie, 4 Noembrie

In ziua de 2 Noembrie, la ora 10½ a sosit la primărie d. prefect colonel Bengliu, însoțit de șeful de cabinet Amos Gligor,

Dr. AUGUSTIN DEAC
primarul orașului Orăștie

unde în prezența tuturor funcționarilor primăriei în frunte cu secretarul Romul Branga, a fost luarea legiuitului jurământ și instalarea noului primar, dr. Aug. Deac, magistrat la pensie, fost șef judecător cu gradul de consilier de Curte de apel. A fost de față și d. p. pretor dr Andreicuț Ion.

Cu acest prilej d. prefect a ținut o cuvântare, în care și-a exprimat recunoștința față de fostul primar Ion Branga, — fost în mai multe rânduri conducătorul primăriei, — pentru via activitate desfășurată în folosul orașului, iar noului primar îi dorește spor la muncă urându-i tot binele.

CUVANTAREA NOULUI PRIMAR

După aceea a urmat la cuvânt noul primar dr. *Augustin Deac*, care arată greutățile inerente situației de azi în general, care dăinuiesc și aici, însă speră, că totuși — deși îi lipsește elanul de odinioară a tinereții — având o adâncă experiență în viață și a legilor, ca fost timp de câteva decenii în slujba justiției, is va putea face pe deplin și până la capăt datoria cum cere M. S. Regele.

PROGRAMUL DE LUCRU

Intrebându-l asupra programului ce are de gând să-l înfăptuiască, noul primar, a binevoit a ne răspunde următoarele:

— Programul meu de lucru este însăși legea, care stabilește atribuțiunile primarului. După ce voi cunoaște toate nevoile orașului, pe lângă îndeplinirea tuturor obligațiunilor impuse de noua situație, voi rezolva totul în cadrul strict al legii. Atunci, când omul se isbește de toate greutățile poate să reacționeze în măsura cuvenită și să-și traseze drum nou. Condus de aceste precepte, voi căuta pe cât îmi va fi cu putință să realizez totul pentru binele orașului și al cetățenilor.

Amintim ca încheiere, că d. primar dr. Deac, a fost dintre primii juriști transilvăneni români, cari au intrat imediat în serviciul justiției române, contribuind la unificarea sufletească, a legilor românești și a cetățenilor, aducând reale servicii social-culturale și naționale-patriotice populației românești și noului stat român pentru deplina lui consolidare.

Pregătirea premilitară în plasa Șipenitului

Cozmeni, 4 Noembrie

La 1 Noembrie s'a încheiat al patrulea an de activitate premilitară. De unde la începutul aplicării legii p. p., au fost de întâmpinat atâtea greutăți, astăzi, după o muncă desinteresată, roadele educației date tineretului prin această instituție, se pot vedea în fiecare comună din plasă atât spre bucuria sătenilor, cari văd că în cadrele pregătirei premilitare copiii lor au învățat ceva de folos, cât și spre mulțumirea comandanților care se pot mândri în sufletul lor, că deși de cele mai multe ori nesprijiniți de nimeni, au putut realiza ceva cu acest tineret, fapte care pot fi date ca exemplu și pentru alții.

Având în vedere că anul de activitate premilitară începe la 1 Noembrie, d. locot. rez. Gh. Teleagă, comandantul centrului ipenit, pe lângă programul de activitate prevăzut de legea p. p. și-a propus și adus la îndeplinire și un alt plan de lucru și anume: 1) o cât mai intensă activitate agricolă și gospodărească în cadrele p. p., 2) o educație cetățenească desăvârșită și 3) înzestrarea fiecărei unități din centru cu stadioane pentru antrenamentul fizic, nu numai al premilitarilor, ci a întregului tineret din comune.

Ținând seamă că majoritatea covârșitoare a premilitarilor din acest centru o formează fiii de agricultori, d. comandant, de comun acord cu d. ing. I. Lesnic, șeful circumscripției agricole din Cozmeni și cu d. ing. Al. Calos, directorul școalei de agricultură, au întocmit un program agricol pe anotimpuri, după cum urmează.

Programul de toamnă: semănatul grâului de toamnă (plante premergătoare, pregătirea pământului, epoca semănatului, tratamentul contra mălurei, etc); culesul porumbului, facerea arăturilor de toamnă, însemnătatea și folosirea gunoiului de grajd, îngrășatul porcilor, culesul fructelor și păstrarea lor pentru iarnă, soiuri bune de fructe, lucrări de toamnă în livada de pomi

Programul de iarnă: cugetul săteanului, echilibrarea veniturilor și cheltuelilor, căratul gunoiului de grajd la câmp, păstrarea bucatelor, îngrijirea de iarnă a pomilor, stropitul de iarnă al pomilor, gălbeaza oilor.

Programul de primăvară: intensificarea culturii plantelor textile (în și cânepă), alegerea porumbului de sământă, îngrijirea sămănăturilor (grăpat, tăvălugit, prășit), combaterea cucutei, îngrijirea platformelor de gunoi, plantarea pomilor, intensificarea culturii legumelor, văruitul și omizitul pomilor, higiena curților și a locuințelor, deparazitarea cotețelor, plantări de șosele și locuri virane în legătură cu serbarea pomului, distrugerea cărăbușilor.

Programul de vară: distrugerea vetrelor de cuscută în trifoi și lucernă, întoarcerea miriștilor, lupta contra buruienilor, strângerea fructelor viermănoase, combaterea paraziților la pomi, pregătirea sămânurilor și stropitul mixt al pomilor.

Subiectele de mai sus au fost predate premilitarilor prin conferințe, demonstrațiuni, convorbiri individuale și inspecțiuni. Orice inspecție a d-lui comandant era urmată de o conferință sau demonstrație agricolă. La sfârșitul fiecărei demonstrații, se formulau diferite percepte și sfaturi, obligatorii pentru fiecare premilitar.

Comandanții subcentrelor au fost obligați că controleze, cu orice ocazie, pe la casele tinerilor dacă sfaturile date se execută întocmai. Pentru intensificarea culturii cânepei, d. ing. agronom a vândut cu ajutorul premilitarilor câteva sute de kilograme de cânepă selecționată, pe care a primit-o în acest scop dela oficiul național al textilelor. La fel pentru intensificarea legumelor — potrivit și ordinului prefecturii județului — fiecare premilitar a fost obligat și a fi executat o mică grădină de zarzavat

Tot premilitarii au sădit mii și mii de pomi, care se pot vedea oricând în regiunea de peste Prut a Bucovinei, fie dealungul șoselor, fie formând livezi întregi prin comune.

Dar, pe lângă cele arătate mai sus, grija fiecărui comandant de unitate, în special pe acestе meleaguri, a fost ca să facă din fiecare premilitar, un cetățean bun, cu dragoste de țară și de neamul românesc.

In acest scop, prin conferințe, li s'a arătat la fiecare ședință, că majoritatea dintre ei sunt urmași ai ai plăeșilor voevozilor moldoveni și că au fost înstrăinați de vitregia vremurilor care au fost. Pentru această idee s'au străduit zi de zi în mijlocul unui număr de aproximativ una mie de premilitari, atât d comandant al centrului cât și d-nii comandanți de subcentre și secții locot. C. Totoescu, sublt. M. Rădășanu, sublt. Nedelcu, sublt. V. Constantin, sublt. Iordache, sublt. Strugaru, sublt. Chirea, sublt. Lupașcu, sublt Miserciu și sublt. Cojocaru, precum și păr. Al. Isar, confesorul premilitarilor.

In urma străduințelor depuse de cei în drept, aproape fiecare unitate își are terenul de sport și la cele mai multe au și început încă din vară, lucrările de amenajarea poligoanelor de tragere reduse, a diferitelor piste, etc. Amintim numai lucrările ce s'au executat la Cozmeni, unde prin bunăvoința bunului gospodar căpitan P. Brătășanu primarul orașului, a fost cedat în centrul orașului un teren de sport, la amenajarea căruia lucrează premilitarii din întregul centru încă din luna Mai. Până în prezent s'au cărat circa 800 vagoane pământ.

Spațiul nu ne permite a înșira încă atâtea și atâtea realizări în cadrele acestei frumoase instituții, care tinde a face din fiecare premilitar, un cetățean viguros fiziceste, sănătos la minte, gospodar desăvârșit și gata oricând să-și apere țara și Regele.

Munca de folos obștesc la Lipnic (Soroca)

Lipnic, 5 Noembrie

Zilele acestea, s'a întrunit la căminul Cultural c. f. r., comitetul muncii de folos obștesc al comunei Lipnic, întocmind programul lucrărilor ce trebue executate în comună. Cu un efectiv de 80 premilitari, aceste lucrări au și fost executate.

In ziua întâia a muncii de folos obștesc, s'a făcut nivelarea drumului de la piață până la podul spre satul Voloșcov, pe o lungime de 400 m., cu astuparea gropilor, drum care din cauza ploilor devenise impracticabil. S'au desfundat șanțurile pe ambele părți ale șoselei și s'a reparat un podeț.

In ziua a doua, s'au făcut șanțuri de scurgere pe ambele părți ale șoselei, care a fost nivelată începând dela depozitul de cherestea până la cantonul c. f. r. nr. 74.

In ziua a treia s'a făcut șanțuri și s'a reparat drumul dela compania de grăniceri până la podul c. f. r. spre satul Lipnic, în lungime de 400 m.

In ziua a patra s'a reparat drumul ce merge dela podul c. f. r. până la ocolul silvic, pe odistanță de 2 km., și s'a nivelat stadionul de foot-ball, cu facerea șanțurilor de scurgerea apelor în caz de ploi. S'a curățit și amenajat parcul căminului cultural c. f. r. din localitate.

In ziua cincea, s'a desfundat o porțiune de teren, care s'a pregătit ca în primavară să se înființeze o pepinieră cu diferite specii de arbori, situată în pădurea denumită „Tiganca", ce aparține de ocolul silvic Lipnic.

In tot timpul, cât a durat concentrarea, premilitarii au fost încazarmați în localul fostului internat al gimnaziului c. f. r.

D. Ioan Munteanu, șeful depoului c. f. r. a dat curentul electric, iar d. Dimitrie Slonovschi, notarul comunei, a pus la dispoziți 3 becuri electrice.

Hrana a fost preparată la bucătăria batalionului 3/6 vânători din localitate, care a dat și vesela necesară.

D. primar Ioan R. Suschină a dat lemn le necesare pentru fiertul hranei, pe tot timpul concentrării.

D. major Stănescu, comandantul subinspectoratului premilitar, inspectând pe teren lucrările fectuate, a fost foarte mulțumit de cele constatate.

Vizita d-lui rezident regal Marta (×) la căminul de ucenici din Huniedoara